

บทความจากการสัมภาษณ์ บุคคลที่ใช้ภาษาอังกฤษในอาชีพต่าง ๆ

ตำรวจ ตม. กับภาษาอังกฤษ ที่ใช้ในกองตรวจคนเข้าเมือง ดอนเมือง

ปิยนารถ พักทองพรรณ

เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าความสำคัญของภาษาอังกฤษนั้นไม่จำกัดอยู่แค่ในแวดวงวิชาการและการศึกษา แต่ภาษาอังกฤษยังเป็นสื่อที่สำคัญสำหรับติดต่อสื่อสารในวงการอาชีพต่าง ๆ ทั้งธุรกิจและการท่องเที่ยว ใน 2-3 ปีที่ผ่านมา นับเป็นปีทองของการท่องเที่ยวของประเทศไทย ไทยเรากลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ทำให้มีการตื่นตัวในหมู่ชาวไทยหลาย ๆ วงการ ตั้งแต่ระดับโรงแรมใหญ่ ๆ เรื่อยมาจนถึงวงการเล็ก ๆ เช่น ในหมู่ผู้ขับรถรับจ้างหรือแผงลอยขายของกระจุกกระจิก และภาษาหลักที่ไทยเราใช้ติดต่อสื่อสารกับนักท่องเที่ยวที่หลั่งไหลมาจากที่ต่าง ๆ ทั่วโลกมาบ้านเรานั้น เห็นจะหนีไม่พ้นภาษาอังกฤษ

ภาษาปริทัศน์ฉบับนี้จึงขอเสนอคอลัมน์ใหม่เบา ๆ นำท่านผู้อ่านสู่วงการอาชีพต่าง ๆ ที่ต้องใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารกับชาวต่างชาติ โดยการสัมภาษณ์ผ่านบุคคลในวงการนั้น ๆ ทั้งนี้เราหวังว่าสถานการณ์ในการใช้ภาษา ลักษณะของภาษาที่ใช้ ตลอดจนลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวเนื่องจากการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารของบุคคลในอาชีพเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ใน

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ หรือการทำวิจัยบ้างไม่มากนักน้อย

สำหรับฉบับนี้เราขอเริ่มจากหน่วยงานของราชการ หน่วยงานหนึ่ง ซึ่งเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานนี้เป็นคนไทย กลุ่มแรกที่ชาวต่างประเทศ จะต้องพบเจอจากติดต่อหรือสื่อสารด้วยทันที หลังจากที่พวกเขาเริ่มก้าวลงจากเครื่องบินเหยียบพื้นแผ่นดินไทยคือ เจ้าหน้าที่กองตรวจคนเข้าเมืองประจำท่าอากาศยานกรุงเทพ ฯ เรียกสั้น ๆ ว่า ตม. ดอนเมือง หน่วยงานนี้ประกอบด้วยงานย่อย 3 แผนกคือ แผนกตรวจพาหนะทางอากาศ แผนกตรวจลงตราหนังสือเดินทาง และศูนย์ประมวลผลข้อมูล โดยมีเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัด ตม. ดอนเมืองนี้ 310 คน ด้วยความอนุเคราะห์ของ พลตำรวจตรี เกรียงไกร กรรณสูตร ผู้บังคับการกองตรวจคนเข้าเมือง เราจึงได้มีโอกาสสัมภาษณ์ พันตำรวจโท ประสิทธิ์ ศุภธาวุฒิวงศ์ สารวัตรแผนกตรวจพาหนะทางอากาศ กองกำกับการ 2 กองตรวจคนเข้าเมือง ท่าอากาศยานกรุงเทพ ฯ

พ.ต.ท. ประสิทธิ์ ผู้ให้ข้อมูลในการเขียน คอลัมน์นี้ มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบแผนกตรวจพาดูทางอากาศ (Air Transport Control) ที่ท่าอากาศยาน กรุงเทพฯ หน้าที่หลักของแผนกนี้ก็คือ ตรวจอนุญาตผู้โดยสารเดินทางเข้าและออกราชอาณาจักร รวมทั้งเจ้าหน้าที่ประจำยานพาหนะและพาหนะโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของกฎหมาย และให้เป็นไปตามระเบียบคำสั่งข้อบังคับของพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522

ด้วยลักษณะอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองประจำด่าน เป็นตัวกำหนดสถานการณ์ในการใช้ภาษา ลักษณะของภาษาที่ใช้ตลอดจนปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวเนื่องจากการใช้ภาษา

เราจึงขอกล่าวนำถึงลักษณะของงาน ตม. พอสั่งเขป โดยจะมุ่งเฉพาะงานส่วนที่เกี่ยวข้องกับชาวต่างประเทศ

แผนกตรวจพาดูทางอากาศแบ่งออกเป็น 3 งาน เรียกสั้น ๆ ว่า งาน ตม. ขาเข้า งาน ตม. ขาออก และงานคนโดยสารผ่าน งาน ตม. ขาเข้าจะตรวจอนุญาตผู้โดยสารและเจ้าหน้าที่ประจำเครื่องบินที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรไทย โดยที่บุคคลที่จะเดินทางเข้านี้จะต้องมีหนังสือเดินทางที่ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนดไว้ และจะต้องมีปัจจัยในการยังชีพ ต้องไม่มีพฤติกรรมที่น่าเชื่อว่าเป็นบุคคลที่เป็นภัยต่อสังคม เหล่านี้เป็นต้น มิฉะนั้นจะต้องตกเป็นบุคคลต้องห้ามเข้าประเทศ ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจ ตม. จะใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายตัดสินแก้ไข ปัญหาไปตามความเหมาะสม

ส่วนชาวต่างประเทศที่ประสงค์จะเข้าประเทศโดยตรง หรือผู้เดินทางผ่านและต้องการจะเข้าประเทศ หากแต่เป็นบุคคลในประเภทที่กฎหมายระบุว่าต้องถือหนังสือเดินทางที่ได้รับการตรวจลงตรา แต่ยังมีได้ดำเนินการ เช่นว่านั้นก็ยังสามารถจะดำเนินการขอรับการตรวจลงตราได้ทันทีที่แผนกตรวจหนังสือเดินทาง (Visa Section) ที่เคาน์เตอร์ Visa on Arrival ซึ่งเป็นบริการใหม่ที่มีไว้สำหรับผู้โดยสารที่เดินทางมาจาก 79 ประเทศที่กำหนดไว้

สำหรับผู้โดยสารเดินทางเข้าประเทศ กฎหมายยังได้แบ่งประเภทตามลักษณะของหนังสือเดินทางอีกด้วย คือ ผู้ถือหนังสือเดินทางทูต หนังสือเดินทางราชการ หนังสือเดินทางธรรมดา หนังสือเดินทางขององค์การสหประชาชาติ หนังสือเดินทางหมู่ หรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง ซึ่งเป็นที่ยอมรับระหว่างประเทศ

ส่วน ตม. ขาออกมีหน้าที่ตรวจอนุญาตให้เครื่องบิน เจ้าหน้าที่ประจำเครื่องและผู้โดยสารออกจากราชอาณาจักรไทย โดยบุคคลที่จะเดินทางออกจะต้องมีหนังสือเดินทางและเอกสารที่จำเป็นตามที่กำหนดไว้เช่นเดียวกัน ชาวต่างชาติบางคนอยู่เกินกำหนดที่ได้อนุญาตไว้ ก็จะต้องมีการเปรียบเทียบปรับตามจำนวนวันที่อยู่เกิน ตั้งแต่ 2 วันขึ้นไปในอัตราวันละ 100 บาท

สำหรับงานคนโดยสารผ่านนั้น เจ้าหน้าที่สายการบินจะมีหน้าที่เสนอบัญชีคนโดยสารผ่านให้เจ้าหน้าที่ ตม. ทราบ โดยที่เจ้าหน้าที่ ตม. ไม่ต้องติดต่อโดยตรงกับผู้โดยสาร เพราะบุคคลเหล่านั้นจะเดินทางต่อไปยังจุดหมายปลายทางอื่นด้วยเที่ยวบินเดิมหรือเปลี่ยนเที่ยวบิน จึงไม่ต้องการตรวจอนุญาตแต่อย่างใด

แผนกสถิติของ ตม. ตอนเมือง คือ แผนกศูนย์ประเมินผลข้อมูล (Immigration Data Office) มีหน้าที่ลงบันทึกข้อมูลประเมินผลทางสถิติ รวมทั้ง

ทำการตรวจสอบการเดินทางเข้าออกของยานพาหนะเจ้าหน้าที่ประจำเครื่อง และผู้โดยสารทุกคน และทำบันทึกลงโปรแกรมเข้าไปในระบบคอมพิวเตอร์ งานในแผนกนี้จึงไม่ได้เกี่ยวข้องกับการพบปะชาวต่างชาติโดยตรง

พ.ต.ท. ประสิทธิ์กล่าวว่า ภาษาที่ใช้ติดต่อกับผู้โดยสารกับชาวต่างประเทศที่เข้ามาในประเทศไทยในกิจกรรมดังกล่าวข้างต้นนั้น จะมีทั้ง ภาษาจีน ฝรั่งเศส เยอรมัน แต่ที่สำคัญที่สุดก็คือ ภาษาอังกฤษ ซึ่งใช้ถึง 90% ของภาษาที่ใช้ในการสื่อสารทั้งหมด โดยที่ผู้คนที่ต้องสื่อสารด้วยจะหลากหลายตั้งแต่คนที่มาจากประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ จากประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ 2 และจากประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ลักษณะรูปแบบที่ใช้ภาษาอังกฤษจะแยกออกได้เป็น 2 รูปแบบคือ ภาษาเขียนในรูปของการกรอกแบบฟอร์มและภาษาพูด

ในการตรวจอนุญาตยานพาหนะ เจ้าหน้าที่ประจำเครื่องซึ่งได้แก่นักบินและลูกเรือและผู้โดยสารนี้ งาน ตม. จะมีแบบฟอร์มให้กรอกตามระเบียบของกองตรวจคนเข้าเมือง แบบฟอร์มนี้พิมพ์เป็นภาษาอังกฤษและภาษาไทยควบคู่กันไปบรรทัดต่อบรรทัด แบ่งเป็น 2 ชนิดคือ แบบที่ให้เจ้าหน้าที่ของสายการบินกรอก และแบบที่ให้ผู้โดยสารเป็นผู้กรอก แบบฟอร์มชนิดแรกได้แก่ แบบฟอร์มรายการเกี่ยวกับยานพาหนะ บัญชีคนโดยสาร บัญชีคนประจำพาหนะ (นักบินและลูกเรือ) แบบฟอร์มคำขอเพิ่ม ลดหรือเปลี่ยนคนประจำพาหนะ และบัญชีรายชื่อและพิมพ์ลายนิ้วมือคนประจำพาหนะ

ในแบบฟอร์มรายการเกี่ยวกับพาหนะซึ่งใช้ฟอร์มเดียวกันทั้งขาเข้าและขาออก เป็นบันทึกถึงพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง จากเจ้าของหรือผู้ควบคุมพาหนะ ขอแจ้งรายการเกี่ยวกับพาหนะ ประเภทพาหนะ

ชื่อพาหนะ หมายเลขทะเบียน ชื่อเจ้าของพาหนะ
เที่ยวบิน รหัส มาจากท่าใดประเทศใด จะมาถึงท่าใด
ในประเทศไทย วัน เดือน ปี และเวลาที่มาถึง หรือ
ออกจากประเทศมีคนประจำพาหนะรวมเท่าใด และมี
คนโดยสารจำนวนรวมเท่าใด ขึ้นหรือลงกี่คน เดินทาง
ผ่านภายในหกชั่วโมงกี่คน และผ่านกับลำโดยไม่ลงที่
สนามบินแต่ละจะเดินทางต่อไปยังจุดหมายปลายทางอื่นกั
คน

บัญชีคนโดยสารซึ่งเสนอโดยผู้ควบคุมยานพาหนะ
เจ้าของพาหนะ หรือตัวแทนต่อเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้า
เมือง และแพทย์ตรวจคนเข้าเมือง เป็นบัญชีรายชื่อผู้
โดยสารที่มีรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อพาหนะขาเข้าหรือออก
ของบริษัทใด มาจากที่ใด ถึงที่ใด หรือจะไปยังที่ใด วัน
เดือนและปี พ.ศ. และลำดับชื่อผู้โดยสาร ชื่อสกุล ชื่อ
ตัวและชื่อรองของผู้โดยสาร อายุ สัญชาติ เลขที่หนังสือ
เดินทางของผู้โดยสาร

ส่วนบัญชีคนประจำพาหนะเป็นบัญชีรายชื่อของ
เจ้าหน้าที่ประจำเครื่อง มีรายละเอียดเหมือนกับบัญชี
คนโดยสารเพียงเพิ่มข้อความเกี่ยวกับหน้าที่ของเจ้าหน้าที่
ประจำเครื่อง และในช่องเลขที่หนังสือเดินทางจะมี
ข้อความว่า ใบสำคัญประจำตัวเลขที่ แทนข้อความเลขที่
หนังสือเดินทาง

แบบฟอร์ม คำขอเพิ่ม ลดหรือเปลี่ยนคนประจำ
พาหนะเป็นแบบฟอร์มจดหมายส่งโดยเจ้าของหรือผู้ควบคุม
พาหนะถึงพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง ข้อ
ความกล่าวว่า ตามบัญชีคนประจำพาหนะของพาหนะ
อะไร มีคนประจำพาหนะจำนวนเท่าใด ซึ่งได้ยื่นต่อ
พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง วันที่ เดือน ปี
พ.ศ. ใจความในตั๋วจดหมายมีความขึ้นต้นว่า ข้าพเจ้า
มีความประสงค์จะขออนุญาตทำอะไร โดยเหตุใด ดั่ง
แจ้งตามรายละเอียดในบัญชีซึ่งได้แนบมาพร้อมหนังสือ
นี้ด้วยแล้ว

บัญชีสุดท้ายในชั้นตอนนี้คือ บัญชีรายชื่อและ
พิมพ์ลายนิ้วมือคนประจำพาหนะ ซึ่งจะใช้แนบคู่ไปกับ
บัญชีคนประจำพาหนะ โดยแจ้งชนิดของพาหนะที่มา
พร้อมวันเดือน ปี พ.ศ. และมีช่องให้กรอกลำดับ ชื่อ
และชื่อสกุล และช่องสำหรับพิมพ์ลายนิ้วหัวแม่มือขวา
ต้นทางขาเข้า ลายนิ้วหัวแม่มือขวาต้นทางขาออก และ
ลายนิ้วหัวแม่มือขวาปลายทางขาออก

แบบฟอร์มทั้ง 4 แบบฟอร์มนี้ตามชั้นตอน
เจ้าหน้าที่ของสายการบิน หรือตัวแทนของบริษัทหรือ
เจ้าหน้าที่ภาคพื้นดินของสายการบิน จะเป็นคนติดต่อ
กรอกและยื่นแบบฟอร์ม เจ้าหน้าที่ที่ติดต่อกรณีนี้จะมีทั้ง
คนไทยและคนต่างชาติ พ.ศ.ท. ประสิทธิภาพถือว่า ภาษา
อังกฤษที่ใช้ในสถาน การณ์นี้จะจำกัดอยู่แต่เกี่ยวกับการ
ตรวจสอบแบบฟอร์มที่กรอกมาว่าถูกต้องครบถ้วนตาม
ระเบียบหรือไม่ ซึ่งเท่าที่ผ่านมามากจะไม่มีปัญหา เนื่อง
จากเจ้าหน้าที่ประจำเครื่องรุ่นหน้าที่คืออยู่แล้ว จึงมักไม่
ต้องมีการเจรจาถามตอบเท่าไร นอกจากจะมีบ้างที่มี
การแจ้งการเลื่อน กำหนดขึ้นหรือลงของเครื่องบินอัน
เนื่องมาจากทัศนวิสัย หรือการขัดข้องทางเทคนิค เนื้อ
หาการเจรจาก็จะเป็นไปตามแบบฟอร์ม

จึงจะเห็นได้ว่า ทักษะทางภาษาที่เจ้าหน้าที่ ตม.
จะต้องใช้ในชั้นตอนนี้จะเป็นการอ่านข้อความที่กรอกมา
ในแบบฟอร์ม ซึ่งตัวแบบฟอร์มทั้งที่กล่าวแล้วมีทั้งภาษา
อังกฤษและภาษาไทยกำกับ ลักษณะของภาษาที่ใช้ใน
แบบฟอร์มจะเป็นภาษาราชการ โครงสร้างส่วนใหญ่จะ
ออกมาในรูปนามวลีสั้น ๆ ไม่ค่อยเป็นประโยค และเว้น
ข้อความไว้ให้เติม หรือข้อความที่เติมจะเป็นตัวเลข
วัน เวลา หรือชื่อสถานที่ เป็นต้น และอาจจะมีการพูด
เพื่อการตรวจสอบความถูกต้องของข้อความหรือเมื่อต้อง
การข้อความเพิ่มเติมตามสถานการณ์

ตัวอย่างแบบฟอร์ม เช่น

ชื่อพาหนะ (ถ้ามี)

name of conveyance _____

หมายเลขทะเบียน

registration _____

มาจาก _____ ประเทศ _____

come from _____ country _____

แบบฟอร์มชนิดที่ 2 เป็นแบบฟอร์มที่ผู้โดยสารจะต้องเป็นผู้กรอก เป็นแบบฟอร์มรายการของบุคคลที่เดินทางเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักร มี 2 แบบฟอร์มคือ บัตรขาเข้า (arrival card) และบัตรขาออก (departure card)

ในบัตรขาเข้าผู้โดยสารจะต้องกรอกข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ ชื่อ ชื่อสกุล ชื่อรอง เพศ ชาย/หญิง วันเดือนปีเกิด สถานที่เกิด สัญชาติ หัวข้อต่อไปคือรายละเอียดเกี่ยวกับหนังสือเดินทาง คือ เลขที่ สถานที่และวันที่ออก เลขที่ตรวจลงตรา สถานที่ออกการตรวจลงตรา และวันที่รับการตรวจลงตรา นอกจากนี้ก็มีรายละเอียดเกี่ยวกับการเดินทางว่าโดยพาหนะชนิดใด มาจากสถานที่ใด โดยทางรถไฟ รถยนต์ เรือ หรือโดยทางอากาศเที่ยวบินที่เท่าไร เดินทางมาประเทศไทยครั้งแรกใช่หรือไม่ เดินทางมาเป็นคณะท่องเที่ยวใช่หรือไม่ ระยะเวลาพำนัก ความประสงค์ในการเดินทางว่าเพื่อ

การท่องเที่ยว ราชการ การประชุม ธุรกิจหรือจุดประสงค์อื่น ๆ ให้ระบุ หรือเดินทางผ่านไปยังประเทศไทย ที่อยู่ปัจจุบันที่อยู่ในประเทศไทย และท้ายสุดจะเป็นลายมือชื่อบุคคลซึ่งเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรไทย

สำหรับบัตรขาออกนั้น ข้อมูลที่ผู้โดยสารจะต้องกรอกจะน้อยกว่าบัตรขาเข้าคือ จะมีเพียงชื่อ ชื่อสกุล ชื่อตัว ชื่อรอง เพศ ชาย/หญิง เลขที่หนังสือเดินทาง สถานที่และวันที่ออกหนังสือเดินทาง สัญชาติ และลายมือชื่อ บุคคลซึ่งเดินทางออกไปนอกราชอาณาจักร

บุคคลผู้เดินทางเข้า ออกประเทศทุกคนจะต้องกรอกแบบฟอร์มที่วางให้สมบูรณ์ ส่วนในกรณีที่คุณคนนั้นถือหนังสือเดินทางไม่ถูกต้อง หรือมีลักษณะตรงตามที่กฎหมายระบุว่า เป็นบุคคลต้องห้ามเข้าประเทศเมื่อเจ้าหน้าที่ ตม. ตรวจสอบ และพิจารณาโดยละเอียดแล้ว ตัดสินใจไม่อนุญาตให้ชาวต่างประเทศเข้ามาในประเทศ เจ้าหน้าที่จะเชิญเข้าห้องอธิบายปัญหาที่เกิดขึ้นและส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักร โดยยื่นแบบฟอร์ม 2 ฉบับ ฉบับที่หนึ่งเป็นหนังสือแจ้งให้ควบคุมคนต้องห้ามส่งถึงตัวแทนเจ้าของหรือผู้ควบคุมพาหนะ ฉบับที่ 2 คือ หนังสือแจ้งให้คนต่างก้าวทราบแบบฟอร์มหนังสือทั้ง 2 ฉบับนี้ แบ่งเป็นสองส่วน ส่วนแรกเป็นใบส่งตัวคนต่างก้าว ส่วนที่ 2 เป็นใบรับซึ่งทางกองตรวจคนเข้าเมือง ตม. จะเป็นผู้เก็บไว้

ข้อความในแบบฟอร์มหนังสือแจ้งให้ควบคุมคนต้องห้าม ที่เป็นฟอร์มเว้นไว้สำหรับกรอกจะมีเพียง ที่ (เลขที่) ของหนังสือ เขียนที่ เรื่อง ถึง และตัวจดหมายซึ่งให้กรอกเฉพาะชื่อ ชื่อสกุล ชื่อรอง อายุ สัญชาติ และเชื้อชาติของคนต่างก้าว มาจากเมือง และประเทศใดเข้ามาในราชอาณาจักรไทยเมื่อวันที่ เดือน พ.ศ. โดยยานพาหนะใด ส่วนรายละเอียดที่เหลือเป็นข้อความแจ้ง

ให้ทราบว่าบุคคลที่เป็นคนต่างก้าวตามมาตรา อนุมาตรา โทของพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง และอาศัยอำนาจตาม มาตราดังกล่าวให้เจ้าของพาหนะควบคุมบุคคลผู้ขึ้นไว้ ส่วนในใบรับตัวคนต่างก้าวก็จะมีข้อความที่กรอกเกี่ยวกับคนต่างก้าวเหมือนกัน มีเพิ่มเติมข้อความ พร้อมด้วยคำสั่งที่ลงวันที่ เดือน พ.ศ. เรื่องให้ควบคุม ชื่อ-ไว้จากพนักงานเจ้าหน้าที่ถูกต้องแล้วและขอรับรองว่า จักปฏิบัติตามให้เป็นไปตามคำสั่งนั้นทุกประการ และลงชื่อ เจ้าของหรือผู้ควบคุมพาหนะ

ในหนังสือแจ้งคำสั่งให้คนต่างก้าวเข้าเมืองทราบเจ้าหน้าที่ ตม. เพียงแต่จะตรวจชื่อคนต่างก้าว และสถานที่ ๆ คนต่างก้าวต้องพักอยู่ในขณะที่รอการส่งกลับ ข้อความที่เหลือเป็นรายละเอียดอ้างถึงมาตราต่าง ๆ ในพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง และเป็นรายละเอียดของคำสั่ง ส่วนในใบรับ เจ้าหน้าที่ ตม. จะกรอกข้อความเฉพาะคำสั่งที่เท่าไร วันที่ เรื่องแจ้งคำสั่งออกนอกประเทศ ตั้งแต่วันที่ เวลา นาที และให้ชาวต่างก้าวเซ็นชื่อรับทราบ

โดยสรุปแล้วจะเห็นได้ว่าในแบบฟอร์มบัตรขาเข้า และบัตรขาออก และในแบบฟอร์มหนังสือแจ้งดังกล่าวทั้ง 2 ฉบับ ข้อความที่ต้องกรอกจะเป็นคำถาม ได้แก่

ชื่อคน ชื่อประเทศ สัญชาติ เชื้อชาติ อาชีพ ชื่อสถานที่ เมือง เป็นตัวเลข วันเวลา เลขที่ หรือเพียงแต่กาเครื่องหมายถูกหน้าข้อความที่เลือก เช่น ใช่ ไม่ใช่ หรือระบุชนิดของพาหนะที่เดินทางเข้าประเทศในบัตรขาเข้า เป็นต้น

ส่วนข้อความอื่น ๆ ที่เป็นคำอธิบายโดยการยกตัวบทกฎหมาย คำสั่งแจ้งตามตัวบทกฎหมาย คำศัพท์ที่ใช้จึงเป็นภาษากฎหมาย แต่เนื่องจากมีภาษาไทยกำกับ

ฉะนั้นทักษะทางภาษาอังกฤษที่เจ้าหน้าที่ ตม. ใช้โดยตรงกับผู้โดยสารชาวต่างชาติที่เป็นการอ่านและการเขียนก็ยังคงจำกัดเฉพาะในระดับวลีสั้น ๆ รูปแบบของภาษาเป็นภาษาทางราชการ

ภาษาพูดที่ใช้เจรจาติดต่อดูเอกสาร จะเกิดในกรณีที่ผู้โดยสารกรอกแบบฟอร์มเหล่านี้ไม่สมบูรณ์ หรือไม่ชัดเจน เข้าข่ายบุคคลที่กฎหมายระบุว่าต้องถือหนังสือเดินทางที่ต้องรับการตรวจลงตรา แต่ยังไม่ได้อำนาจการ เช่นว่า เข้าข่ายบุคคลต้องสงสัยหรือเป็นบุคคลต้องห้ามและไม่ได้รับการอนุญาตให้เข้าประเทศ หรือที่ ตม. ขาออกก็จะมีกรณีที่ผู้จะเดินทางออกจากประเทศแต่ยังไม่ได้เสียภาษีเงินได้ หรืออยู่นานเกินกำหนดและต้องเสียค่าปรับ เป็นต้น ซึ่งมีประมาณวันละ 20-30 ราย

บรรทัดต่อบรรทัดอยู่แล้ว เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบแบบฟอร์มเหล่านี้จะสามารถอ่านเทียบได้บรรทัดต่อบรรทัด จึงไม่ใช่ทักษะในการเขียนหรืออ่านมากมายแต่ประการใด

นอกเหนือจากแบบฟอร์มดังกล่าวแล้วนี้ เจ้าหน้าที่ที่จะต้องสามารถ อ่านรายละเอียดในตัวเดินทางได้ เพื่อสามารถตรวจสอบในกรณีที่ชาวต่างชาติไม่สามารถสื่อความหมายได้ โดยที่เจ้าหน้าที่ที่จะต้องตรวจดู สายการบิน เที่ยวบิน ว่ามาจากไหน เป็นตัวไปกลับหรือไม่

ในกรณีเหล่านี้ เจ้าหน้าที่ที่ตำรวจ ตม. จะต้องเจรจาสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนตามแบบฟอร์ม และได้ข้อมูลเพิ่มเติมตามความเหมาะสมเพื่อประกอบการพิจารณาอนุญาตให้เข้าหรือออกนอกราชอาณาจักร และโดยที่เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจนั้น จะมีเวลาตรวจผู้โดยสารได้ 1-1 ๕ นาที ต่อรายเท่านั้น จึงไม่มีเวลาพูดคุยหัวข้ออื่นกับผู้โดยสาร ฉะนั้นลักษณะของภาษาพูดที่เจ้าหน้าที่ ตม. ใช้ในการเจรจากับผู้โดยสารจึงสรุปได้ว่ามีรูปประโยคดังต่อไปนี้

1. เป็นประโยคคำถาม

ถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว ชื่อสกุล วันเดือนปีเกิด เชื้อชาติ สัญชาติเกี่ยวกับหนังสือเดินทาง หมายเลขวันเดือนปีและสถานที่ออกหนังสือ จุดประสงค์

ในการเข้าประเทศ วิธีการเดินทางเข้าประเทศ ระยะเวลาและสถานที่ จะพักอยู่ในประเทศ ตามเกี่ยวกับเที่ยวบินที่เดินทาง และหมายเลขเที่ยวบิน ตามเกี่ยวกับจำนวนเงินที่นำเข้าประเทศ

2. เป็นประโยชน์ขอร้องและเชื้อเชิญ

ขอให้ไปรับ การตรวจ ที่ช่องตรวจที่กำหนดให้ ขอให้ไปรับการตรวจลงตรา ขอคืนตัวเครื่องบิน ขอให้จ่ายเงินค่าตรวจลงตรา หรือค่าปรับ ขอให้แสดงเอกสารหรือบัตรอื่น ๆ ในกรณีจำเป็น ขอให้เซ็นชื่อให้รวมกลุ่มเข้ารับการตรวจ ให้กรอกข้อความที่ขาดหายไป และขอร้องให้เข้าห้องเพื่อสอบถามเพิ่มเติมในกรณีที่มีปัญหา

สำหรับในกรณีที่ผู้โดยสารเป็นบุคคลผู้ถือหนังสือเดินทางพิเศษ เช่น หนังสือเดินทางทูต ก็จะมีการใช้ภาษาเชื้อเชิญ และขอร้องที่สุภาพมาก เช่น เชื้อเชิญเข้าห้องรับรองบุคคลสำคัญ เชิญนั่ง ขอร้องให้รอ ขออนุญาตดูหนังสือเดินทาง และแจ้งให้ทราบว่าบริการเสร็จเรียบร้อยแล้ว

3. ประโยคคำสั่ง

ประโยคคำสั่งนี้อาจมีที่ใช้ใน กรณีเดียวกันกับ ประโยคขอร้อง เช่น สั่งให้ไปรับการตรวจที่ช่องตรวจที่กำหนดไว้ ให้เสียค่าปรับ ให้รอ เป็นต้น นอกจากนี้ยังใช้ประโยคคำสั่งในสถานการณ์ที่พบกับผู้โดยสารที่เป็นปัญหา ซึ่งมีถึงวันละ 20-30 ราย เช่น ไม่ปฏิบัติตามคำขอร้องของเจ้าหน้าที่ เมาสุราลงจากเครื่องบิน โดยสาร ต้องควบคุมความประพฤติ เป็นต้น ในกรณีเหล่านี้จะใช้ประโยคคำสั่ง เช่น ให้อยู่ในบริเวณที่กำหนดให้ ให้อ่านหนังสือแจ้งคำสั่ง

4. ประโยคบอกเล่าในเชิงอธิบายให้เหตุผล

ในกรณีที่ผู้โดยสารเข้าข่ายบุคคลต้องห้าม หรือถือหนังสือเดินทางไม่ถูกต้อง เจ้าหน้าที่ตำรวจ ตม. ต้องชี้แจงอธิบาย โดยยกข้อกฎหมายประกอบให้เข้าใจว่าเขาเข้าข่ายบุคคลต้องห้ามตามมาตราใด อนุมาตราใด และ

ทำไมจึงไม่ได้รับอนุญาตเข้าประเทศ หรืออนุญาตให้เข้าประเทศได้เพียงกี่วัน เป็นต้น

5. ประโยคทักทายและกล่าวลาสั้น ๆ

เช่น สวัสดี ยินดีต้อนรับ ขอให้เที่ยวสนุก หรือเชิญกลับมาเที่ยวอีกเป็นต้น

ที่กล่าวไปแล้ว เป็นสถานการณ์และลักษณะภาษาที่เจ้าหน้าที่ ตม. ดอนเมืองต้องใช้ในการประกอบหน้าที่ เป็นกิจวัตรประจำวัน ส่วนในระบับผู้บริหารนี้ พ.ต.ท. ประสิทธิ์กล่าวว่า จะต้องใช้ภาษาอังกฤษทั้ง 4 ทักษะในการทำงานส่วนที่เกี่ยวข้องกับในต่างประเทศ ทักษะการอ่านที่ต้องใช้คือการอ่าน เทเล็กซ์ จดหมายติชมเกี่ยวกับการทำงาน จดหมายเชิญ หรือบัตรเชิญไปงานเลี้ยงต้อนรับ เลี้ยงลาเมื่อมีการเปลี่ยนตำแหน่งผู้รับผิดชอบตำแหน่งสำคัญของสายการบินต่าง ๆ งานเลี้ยงในชาติของบริษัทการบินต่างประเทศ จดหมายแจ้งขออำนวยความสะดวกในการเดินทางเข้าออกของเจ้าหน้าที่สถานทูต สถานกงสุล และองค์การระหว่างประเทศ จดหมายขอขอบคุณจากกรณีบริการเหล่านี้และหนังสือแจ้งรายนามผู้ก่อการร้ายระหว่างประเทศ เป็นต้น ส่วนการเขียนนั้นก็คือเขียนตอบจดหมายดังกล่าวบางกรณี และเขียนป้ายประกาศสำคัญ ๆ ตามจุดต่าง ๆ ของ ตม. ดอนเมือง เพื่อแจ้งให้ผู้โดยสารทราบ เช่น บ้ายคำสั่งขึ้นตอนและรายละเอียดในการขอตรวจลงตรา เป็นต้น

ของเขาจะใช้ DATE OF BIRTH แทน AGE บางคนถึงกับเขียนอายุ 100 ปีก็มี ทำให้มีปัญหาในการตรวจจนเป็นเหตุให้เครื่องบินโดยสารนั้น ๆ ออกเดินทางไม่ได้เพียงเพราะสาเหตุนี้

โดยทั่วไปปัญหาทางภาษาที่เกิดขึ้นในการทำงานของตำรวจ ตม.ตอนเมื่อนั้น มิใช่ปัญหาร้ายแรงที่จะเป็นอุปสรรคในการทำงาน แต่ พ.ต.ท. ประสิทธิ์ มอง

เห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษ และการใช้ภาษาอังกฤษให้ถูกต้องไวยากรณ์ จึงมีโครงการที่จะจัดอบรมเจ้าหน้าที่ตำรวจทางด้านภาษาและวัฒนธรรม การจัดสอบภาษาอย่างเข้มงวดในการรับเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าบรรจุในแผนก เพื่อให้การทำงานมีผลดีและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ขณะเดียวกันก็สามารถจะสร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับประเทศชาติได้ด้วย

ท้ายสุดนี้ วารสารภาษาปริทัศน์ขอขอบพระคุณ พันตำรวจโท ประสิทธิ์ ศุภราชวุฒิวงศ์ ผู้ให้ข้อมูล และ พลตำรวจตรี เกรียงไกร ภรรณสูตร ผู้อำนวยความสะดวกเรื่องการติดต่อสัมภาษณ์ เพราะเราสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นี้ ไปประยุกต์และขยายความใช้ประโยชน์ได้ในด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยสามารถเตรียมผู้เรียนให้เข้าใจ และฝึกฝนการใช้ภาษาในคำ

คำศัพท์ และไวยากรณ์ รูปลักษณะประโยคแบบต่าง ๆ การกรอกแบบฟอร์มทางราชการ ตลอดจนถึงสถานการณ์และขั้นตอนที่เขาอาจจะต้องประสบเมื่อเดินทางออกนอกประเทศ ในขณะเดียวกันก็สามารถจะนำไปเป็นจุดเริ่มต้นเพื่อศึกษารายละเอียดสร้างบทเรียนบทสนทนาให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ตม. เพื่อใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

ผู้สัมภาษณ์ : ปิยนารถ พักทองพรรณ
ศิริพร พงษ์สุรพิพัฒน์

ผู้ถอดเทปและ

เรียบเรียง : ปิยนารถ พักทองพรรณ